

Boendeplan för särskilt boende - för personer med funktionsnedsättning

2023 – 2027 med utblick mot 2035

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Dnr 22AFN161, 2022-12-05

Boendeplan för särskilt boende
- för personer med funktionsnedsättning
2023 - 2027 med utblick mot 2035
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
Dnr 22AFN161
2022-12-05
Välfärd Gävle, utveckling och stöd
Anna Åkerbris, Boendeplanerare
www.gavle.se

Innehåll

1. Sammanfattning	5
2. Bakgrund och definitioner	6
2.1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS	6
2.2. Socialpsykiatri – Socialtjänstlagen, SoL	8
2.3. Fördelning av platser mellan köp och egen regi i hemkommunen inom både LSS och SoL.....	9
3. Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning	9
3.1 Gruppboenden LSS	10
Bestånd	10
Nya eller planerade boenden	12
Behov	13
3.1.1 Bostad för personkrets 2 LSS, unga med Alzheimers diagnos eller personer med annan hjärnskada	17
Behov	17
3.2 Serviceboenden LSS	17
Bestånd	18
Nya eller planerade bostäder	18
Behov	18
3.3 Gruppboende SoL	19
Bestånd	19
Nya eller planerade boenden	20
Behov	21
3.3.1 Boende för samsjuklighet SoL	23
Behov	23
3.4 Serviceboenden, SoL	24
Bestånd	24
Nya eller planerade boenden	25

Behov	25
3.5 Boende med särskilt stöd och service för barn och unga, LSS	26
Bestånd.....	26
Nya eller planerade boenden.....	27
Behov	27
3.6 Korttidsvistelse för barn/ungdomar och vuxna LSS	28
Bestånd.....	28
Behov	28

1. Sammanfattning

Särskilt boende är ett samlingsnamn för de boendeformer som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Särskilt boende för personer med någon form av funktionsnedsättning är det som tas upp i denna boendeplan.

Boendeplanen visar att det finns ett uppskattat förväntat behov av ytterligare gruppboendeplatser (LSS) fram till år 2035. Även ytterligare gruppboendeplatser (SoL) förväntas behövas fram till år 2035.

Antal beviljade beslut inom respektive boendekategori per år					
	LSS servicebostad	LSS gruppboendestad	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	4	10	0	5	1
2019	8	7	2	16	2
2020	6	16	4	7	1
2021	11	16	7	8	3
2022 tom 30/9	9	9	3	7	2
Antal kunder i kö (genomsnitt under året) inom respektive boendekategori per år					
	LSS servicebostad	LSS gruppboendestad	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	7	6	2	5 (5.25)	3 (2,5)
2019	5 (5,4)	8 (8,25)	1	10 (9,6)	0
2020	3	12 (11,6)	1	7 (7,33)	0
2021	3 (2,8)	9 (8,83)	3 (2,58)	4 (4,16)	2
2022 tom 30/9	7 (7,2)	10 (9,55)	4 (4,2)	3 (2,7)	1 (1,2)
Antal köpta platser med ramavtal inom respektive boendekategori per år					
	LSS servicebostad	LSS gruppboendestad	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	0	45	0	7	0
2019	0	45	1	14	0
2020	0	58	2	18	0
2021	0	58	2	21	0
2022 tom 30/9	0	59	5	22	0
Antal köpta platser utan ramavtal inom respektive boendekategori per år					
	LSS servicebostad	LSS gruppboendestad	SoL serviceboende	SoL gruppboende	Barn- och ungdomsboende
2018	1	6	0	8	5 inkl elevhem
2019	1	7	1	8	5 inkl elevhem
2020	0	8	1	6	3 endast elevh
2021	0	10	1	7	3 endast elevh
2022 tom 30/9	0	9	0	4	4 (3 elevhem)

2. Bakgrund och definitioner

Välfärd Gävles boendeplan för särskilt boende - för personer med funktionsnedsättning 2023 - 2027 med utblick mot 2035 – Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, behandlas och antas av arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden utifrån nämndens ansvarsområden enligt nedan;

- Bostad med särskild service för vuxna med funktionsnedsättning enligt 9 § 9 p. LSS kan beviljas i form av *gruppboende, serviceboende och annan anpassad bostad*.
- Välfärd Gävle kan också bevilja ansökningar om *bostad med särskild service för barn och ungdomar* enligt 9 § 8 p. LSS.
- Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, LSS § 9, p.6 Lag (2010:480),
- Särskilt boende till personer med psykiska funktionsnedsättningar kan beviljas enligt 4 kap 1 § SoL i form av *gruppboende* eller *serviceboende*.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag och utgör ett komplement till socialtjänstlagen (SoL) och annan lagstiftning. LSS omfattar bara vissa personer med funktionsnedsättning enligt lagens personkrets. Den ena lagen utesluter inte den andra, en person kan i vissa fall få insatser både enligt SoL och LSS.

2.1. Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

I september 2022 har ca 800 vuxna och 200 barn i Gävle kommun pågående insatser inom LSS. Det är alltså ca 0,96% av Gävle kommuns invånare (103 737 personer) som har någon form av insats inom LSS. För att få insatser utifrån lagen ska den sökande omfattas av lagens personkrets och ha behov av den sökta insatsen. Rätten gäller om behovet inte tillgodoses på annat sätt.

Personkrets med rätt till insats enligt LSS:

1. personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Det finns tio olika rättigheter/insatser enligt LSS;

Rådgivning och annat personligt stöd	Personlig assistans	Ledsagarservice	Kontaktperson	Avlösarservice i hemmet
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år	Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn eller ungdom	Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad	Daglig verksamhet.

Syftet med lagen och insatserna är att personer som omfattas av lagen uppnår jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Personerna ska kunna få den hjälp de behöver i det dagliga livet och även kunna påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra. De bärande principerna i lagen är tillgänglighet, inflytande, delaktighet, självbestämmande, helhetssyn och kontinuitet. (<https://www.socialstyrelsen.se>)

Det är olika typer av LSS-boenden och behovet av dessa, som tas upp här under.

I oktober 2022 har 274 vuxna personer pågående boendebeslut inom LSS. Av dessa bor 157 vuxna personer i en gruppboestad LSS och 117 vuxna personer bor i serviceboestad LSS. 11 barn och ungdomar har beslut om bostad med särskild service för barn eller ungdom. Därutöver har 65 personer beslut om korttidsvistelse utanför det egna hemmet (58 barn och 7 vuxna).

I samband med att handläggaren på Valfärd Gävle utreder behovet av insats gör han eller hon även en personkretsbedömning. Verksamheten fattar beslut utifrån behov då det inte finns tillgänglig information som visar hur många som föds med funktionsnedsättningar och som kan bli aktuella för insats.

Kontor Myndighet kan dock över tid se att ansökningar om LSS har ökat (jämförelse med andra R9 kommuner och 5 år bakåt) Det är bland annat på grund av att diagnostiseringen har ökat i Gävleborg.

Kontor Myndighet kan även se att behovet har förändrats då mer stöd krävs nu, till viss del, mot tidigare år. Kontoret uppmärksammar också att Valfärd Gäve får konsekvenser i verksamheten genom att Region Gävleborg tänker annorlunda nu, både gällande behandling och placeringar, samt att de kan ha snabba utskrivningar. Detta påverkar både Valfärd Gävles behov av fler platser till kunder, samt personal med mer specifik kunskap och utbildning för att möta behovet.

2.2. Socialpsykiatri – Socialtjänstlagen, SoL

I september 2022 har totalt 363 personer i Gävle kommun pågående insatser inom Socialpsykiatri. Dessa insatser är, Gruppboende SoL Serviceboende SoL och Boendestöd samt Kontaktperson SoL. Det är alltså 0,35% av Gävle kommuns invånare (103 737 personer) som har någon form av insats inom Socialpsykiatri.

Insatser enligt SoL:

Särskilt boende	Hemtjänst i ordinärt boende	Trygghetslarm	Matdistribution
Dagverksamhet	Ledsagning	Avlösning	Korttidsplats

Det är särskilda boenden enligt SoL och behovet av dessa, som tas upp här under.

I september 2022 har 108 personer pågående boendebeslut inom socialpsykiatri. Av dessa bor 87 personer i ett gruppboende SoL och 21 personer bor i serviceboende SoL.

Att insjukna i psykosjukdom eller liknande tillstånd innebär utöver psykisk och fysisk ohälsa i många fall att bli både socialt och ekonomiskt utsatt. I ett tidigt skede av psykosjukdom finns stora möjligheter att vända utvecklingen och stödja individen att återhämta sig.

Verksamheten arbetar efter gällande lagstiftning; utreder och fattar beslut enligt Socialtjänstlagen och arbetsmetoden IBIC, samt försöker, så långt som möjligt matcha individens behov.

Målgruppen har förändrats över tid och behovet har ökat medan platserna inte har ökat i någon större utsträckning de senaste åren. Det saknas till viss del tillräcklig spetskompetens och/eller särskilda boenden för att möta de nya behoven. Exempelvis avsaknad av platser för kunder med samsjuklighet. Kontoret uppmärksammar också att Valfärd Gäve får konsekvenser i verksamheten genom att Region Gävleborg tänker annorlunda nu, både gällande behandling och placeringar, samt att de kan ha snabba utskrivningar. Detta påverkar både Valfärd Gävles behov av fler platser till kunder, samt personal med mer specifik kunskap och utbildning för att möta behovet.

Det som verksamheten ser behov av är nya boenden i lämpliga miljöer med utformning anpassade för personer med funktionsnedsättning. En viss variation i boendebeståndet bör finnas, för att tillgodose en bra matchning med kund, då det är en målgrupp med varierande behov som behöver tillgodoses på olika sätt i en variation av olika typer av bostäder.

2.3. Fördelning av platser mellan köp och egen regi i hemkommunen inom både LSS och SoL

Fördelningen av platser inom köp av plats och av plats i egen regi i hemkommunen sker i samråd mellan ansvarig biståndshandläggare, boendesamordnare, enhetschef och verksamhetschef.

Enhetschef beslutar om köp av plats som ryms inom ramavtal.

Behov av boendeplats utanför ramavtal beslutar verksamhetschef om. Köp av boendeplats utanför ramavtal får endast ske i undantagsfall om inte egen regi eller ramavtal kan tillgodose behoven.

Kön till boende – är boendesamordnare på Kontor Myndighet ansvarig för, i samverkan med Kontor Boendes motsvarighet. Boendesamordnare Kontor Myndighet sammanställer månatliga rapporter och redovisningar, vilket går till ledning och nämnd.

3. Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för att de människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl som möter betydande svårigheter i sin livsföring ska få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

(Socialtjänstlag (2001:453) 5 kap 7§)

Kommunen arbetar aktivt med att skapa en mark- och planberedskap för bland annat olika typer av särskilda boendeformer i de nya bostadsområden och stadsutvecklingsprojekt som skall detaljplanläggas i Gävles centrala delar, men även i utvecklingen av övriga stadsdelar och områden. Syftet med arbetet är att platser som bedöms lämpliga för ändamålet utifrån sammanhang och fysiska förutsättningar ska bevakas långsiktigt. Med bättre framförhållning och kunskap förkortas planeringsprocessen när behovet blir aktuellt att realisera.

3.1 Gruppboheter LSS

En gruppbohet består av ett mindre antal lägenheter (4 - 6 lägenheter) som är samlade kring gemensamma sällskapsutrymmen. Här finns personal tillgänglig dygnet runt. En fast personalgrupp täcker hela stödbehovet, inklusive fritids- och kulturella intressen.

Gruppbohet innebär att kunden bor i egen fullvärdig lägenhet, som hyrs ut omöblerad med andrahandskontrakt genom Gävle kommun. Gruppbohet kan beviljas personer som har stort behov av tillsyn och omvårdnad. Målgruppen är vuxna personer med funktionsnedsättning som tillhör personkretsen i LSS (utvecklingsstörning, autism, autismliknande tillstånd samt förvärvad hjärnskada) och beviljats insatsen bohet med särskild service enligt LSS § 9 punkt 9 i form av gruppbohet. Kommunen har idag inga personer tillhörande personkrets 3 som bor i gruppbohet LSS.

LSS – insatsen är avgiftsfri men kunden betalar alla sina levnadskostnader. Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras av Gävle kommun i enlighet med kommunens hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2022-09-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Furuviksvägen 62	5
Granitvägen 11	6
Sjäaregatan 25 A	6
Idrottsallén 14	5
Idrottsallén 28	4
Lindbackavägen 16	5
Pukslagarvägen 17	5
Rågångsvägen 17	6
Rågångsvägen 19	5
Stureborgsvägen 11	5
Tordönsvägen 8 A-B	5
Tussilagovägen 205	5
Tussilagovägen 207	5
Vegagatan 10	6
Vinbärsvägen 237	5
Vinddraget 3 A-B	6
Övre Hattmursvägen 4	5
Summa egen regi	89

<u>LOU upphandlad entreprenad</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Allévägen 5 B (Frösunda)	5
Allévägen 5 C (Frösunda)	6
N Skeppargatan 28 (Frösunda)	5
Stiftelsevägen 6 (Frösunda)	5
S Slottsgatan 17 C (Frösunda)	5
Åbyforsvägen 61 (Frösunda)	4
Summa LOU upphandlad entreprenad	30

<u>LOU upphandlade lägenheter (köp av plats) inom Gävle kommun</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Holmsund, Gävle (Humana)	4
Slörgatan 10, Gävle (Attendo)	6
Solgårdsgatan 2, Gävle (Attendo)	6
Kungsbäck gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6
Godisfabriken gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	6
Totalt köpta platser inom Gävle kommun	28

<u>LOU upphandlade lägenheter (köp av plats) inom andra kommuner</u>	
Viksjöfors gruppbostad (Nytida)	0
Stiftelsen Linden, Vingåker	1
Mo Gård, Finspång	1
Humana Brattbacken, Bollnäs (Humana)	1
Neuropsyk Stenbacka Gård, Bollnäs (Humana)	1
Björken gruppbostad, Köping (Nytida)	1
Stagårdsvägen, (Humana)	2
Öjebo gruppbostad, Järvsö (Nytida)	1
Rosen, Säfte (Nytida)	1
Totalt köpta platser inom andra kommuner	9
Total summa LOU upphandlade lägenheter	37
<u>Totalt antal gruppbostadslägenheter (LSS)</u>	<u>157</u>

Av dessa 37 LOU upphandlade lägenheter, köps 9 lägenheter in utan ramavtal.

Nya eller planerade boenden

Välfärd Gävle öppnar ett nytt LSS-boende med 6 lägenheter i Södra Hemlingby 2023–2024.

Humana ska öppna ett nytt LSS-boende med 6 lägenheter på Stackbovägen 29 i Stackbo, för personkrets 1 enligt 1 § LSS, som förväntas vara inflyttningsklart hösten 2023.

Frösunda ska bygga ett LSS-boende i Bergby med 6 lägenheter som förväntas ha verksamhetsstart Q3 år 2024.

Gemensamma krafter har planer på att etablera sig med ett LSS-boende i Engesberg – eventuell tidplan okänd.

Aberia har ansökt om bygglov för ett nytt LSS-boende på Linvägen i Valbo med önskad verksamhetsstart 2023.

Emrahus har planer på att bygga ett nytt LSS-boende på Forsbyvägen 137 i Forsby med planerad verksamhetsstart 2024–2025.

Välfärd Gävle planerar tillsammans med Gavlegårdarna att tillskapa en ny gruppbostad LSS i Järvsta och även en i centrala Valbo mellan åren 2026–2027.

Gävle kommun har i dagsläget endast ramavtal för köp av fler LSS-platser på Frösundas nya boende i Bergby. För andra nytillkomna externt drivna boenden finns inget ramavtal som stödjer köp av nya LSS-platser – utan Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden behöver i sådana fall ta beslut om att en ny upphandling för köp av plats ska göras, där respektive företag får lämna in sitt intresse för att delta i den upphandlingen.

Nedan redovisas utvecklingen av köpta platser på gruppbostäder under en fyraårsperiod.

LOU upphandlade lägenheter	2019	2020	2021	2022
Slörgatan 10, Gävle (Attendo)	6	6	6	6
Solgårdsgatan 2, Gävle (Attendo)	6	6	6	6
Kungsbäck gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	-	6	6	6
Godisfabriken gruppbostad, Gävle (Gemensamma Krafter)	-	-	6	6
Holmsund, Gävle (Humana)	2	4	4	4
Viksjöfors gruppbostad (Nytida)	1	1	1	-
Stiftelsen Linden, Vingåker	1	1	1	1
Mo Gård, Finspång	-	1	1	1
Humana Brattbacken, Bollnäs	-	1	1	1
Humana, Stagårdsvägen	-	-	-	2

	2019	2020	2021	2022
Neuropsyk Stenbacka Gård, Bollnäs (Humana)	1	1	1	1
Björken gruppboende, Köping	-	1	1	1
Nytida Dallotsen, Gagnef	-	1	1	-
Mälartorget gruppboende, Köping	1	-	-	-
Öjebo gruppboende, Järvsö (Nytida)	-	1	1	1
Nytida Rosen, Säffle		-	-	1
Neuropsyk Bollnäs (Humana)	1	-	-	1
Hagastiftelsen (Järna)	1	-	-	-
Totalt antal lägenheter	20	30	36	38

Tabellbeskrivning: Uppgiften för 2019 gäller sista dec och uppgiften för 2020 gäller för sista dec. Uppgifter från 2021 gäller från 31 augusti och från 2022 gäller från 30 september.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för gruppboendestäder LSS grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Uppräkning av behov sker med 2 lägenheter per år. Det finns en rad faktorer som kan påverka prognosen. Det kan ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. En annan faktor som kan påverka prognosen är i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden och lagförändringar; exempelvis förändring i assistanslagstiftningen.

I dagsläget har Valfärd Gävle brist på LSS gruppboendestadsplatser i Gävle kommun, både inom egen regi, och inom upphandlade platser. Det får konsekvensen att platser behöver köpas i annan kommun, vilket är något som bör undvikas i möjligaste mån, då medborgaren har rätt att leva och bo i sin hemkommun, med närhet till anhöriga och sitt nätverk. I vissa fall är dock extern placering nödvändig – beroende på ett specifikt behov som inte kan tillmötesgå på annat vis.

I dag bor kunden i gruppboende LSS under lång tid, ofta från det att denne flyttar hemifrån och sedan bor denne ofta på samma boende resten av sitt liv. Valfärd Gävle vill gärna framöver se möjlighet för målgruppen att kunna flytta, på ett naturligt sätt, till ett nytt boende som passar kundens olika livsfaser utifrån intressen, behov och ålder.

Ny lagstiftning LSS träder i kraft 1 januari 2023. Förändringen syftar till att "återställa" möjligheten till personlig assistans vilket kommer att innebära att fler individer kommer att få rätt till den insatsen. Det är dock troligt att omställningen inte kommer att slå igenom förrän under senare delen av 2023, vilket i dagsläget gör det svårbedömt över hur stor inverkan detta kommer att få på behovet av särskilt boende. På sikt bör detta ändå minska behovet av särskilda boendeformer. Valfärd Gävle har initierat en översyn gällande behovet av gruppboende för personer tillhörande personkrets 3.

När framtida gruppboendestäder ska planeras in ser gärna Valfärd Gävle att gruppboendestaden placeras i lämpliga bostadsområden och bör lokaliseras i olika typer av stadsdelar och med en trygg utemiljö. För att bemöta specifika behov bör även gruppboendestäder byggas i lantlig miljö där det även finns möjlighet till daglig verksamhet. Det är av stor vikt att skapa en trygg anpassad inne- och utemiljö för kunder med behov av till exempel begränsade stimuli eller som har ett beteende som begränsar möjligheten att bo i en traditionell gruppboende. Boendet bör också placeras i en miljö som ger förutsättningar för den enskilde att delta aktivt i samhällslivet d.v.s. i tillgänglighetsanpassade miljöer såsom asfalterade gångbanor, närhet till allmänna kommunikationer osv.

I dag finns en verksamhet i Valbo med så kallad BoDa-inriktning. Det är en verksamhet där Boende och Daglig verksamhet samordnas för fyra kunder med mycket omfattande behov, enligt 9 § 9 p. och 9 § 10 p. LSS.

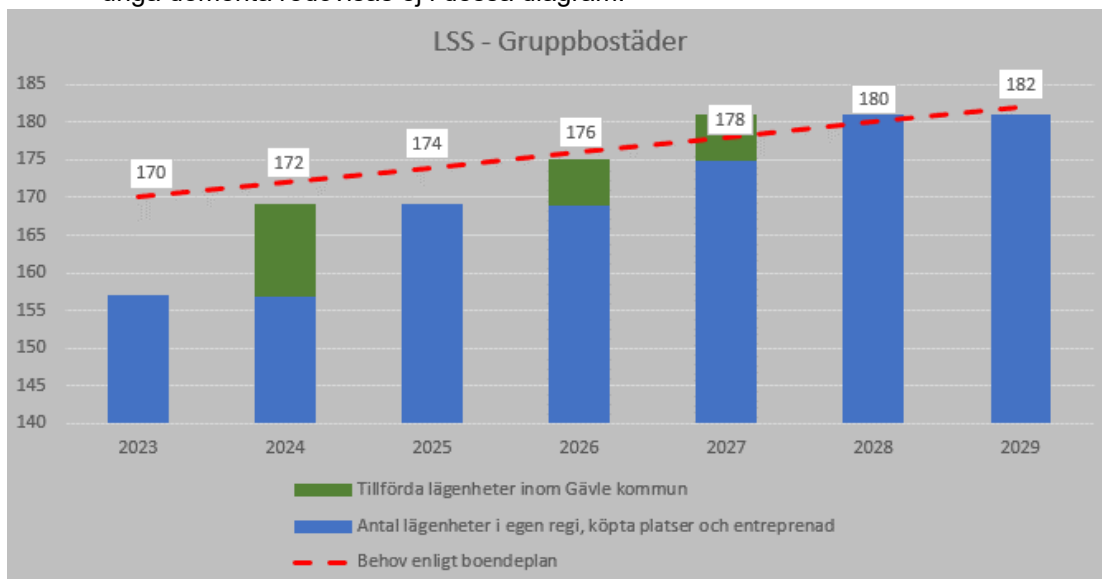
Valfärd Gävle fortsätter att utreda ett eventuellt ytterligare behov av BoDa, utöver redan befintlig verksamhet.

Gavlegårdarna bygger, på uppdrag av Valfärd Gävle, en ny gruppboende i Södra Hemlingby som planeras vara inflyttningsklar under 2023–2024. Valfärd Gävle planerar tillsammans med Gavlegårdarna även ytterligare två nya boenden mellan åren 2026–2027.

Beroende på vad översynen om personkrets 3 kommer fram till, kan behovet justeras något.

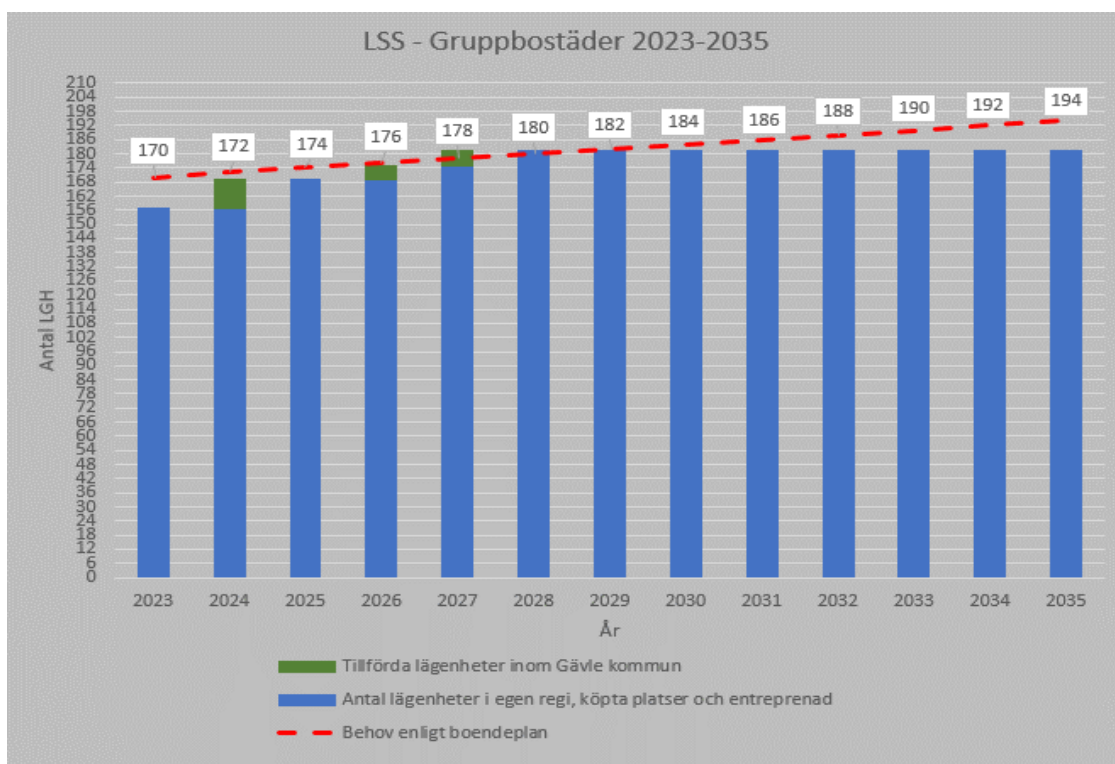
Det pågår en utredning kring eventuell ersättning av två befintliga gruppboendestäder på sikt, för att framöver kunna erbjuda bättre anpassade boenden för verksamheterna

Diagrammet nedan beskriver tillgången på gruppboheter (LSS) i förhållande till beräknat behov under perioden 2023–2029 respektive 2023–2035. Gäller egen regi, LOU upphandlad entreprenad och köpta platser för vuxna. Gruppboheter för unga dementa redovisas ej i dessa diagram.

Diagramsbeskrivning: Tillförda lägenheter:

- Ca 2024 – 6 nya lägenheter i Södra Hemlingby
- Ca 2024 – 6 nya lägenheter i Bergby, FRÖSUNDA (Verksamhetsstart Q3 år 2024)
- Ca 2026 – 6 nya lägenheter i Järvsta
- Ca 2027 – 6 nya lägenheter i Valbo

Om externa aktörer bygger nya boenden enligt tidigare visat intresse, ser behovet dock helt annorlunda ut (se nedan tabell för ungefärligt uträknat behov vid detta scenario) jämfört med diagram ovan – **förutsatt** att dessa externa aktörer faktiskt bygger och blir del av de nya ramavtal som ska upphandlas under våren 2023.

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Underskott (-) / överskott (+) av Gruppboestad LSS lägenheter (ca)	-1 LGH	+15 LGH	+19 LGH	+23 LGH	+27 LGH	+25 LGH	+23 LGH	+21 LGH	+19 LGH	+17 LGH	+15 LGH	+13 LGH	+11 LGH

Idag köper dock Valfärd Gävle 9 platser utanför ramavtal i annan kommun, på grund av platsbrist i hemkommunen. Valfärd Gävle köper även in 5 platser i annan kommun inom ramavtal.

Om större delen av dessa platser i stället kan tillgodoses inom Gävle kommun, så är behovet av fler platser/boenden i Gävle större, än vad tabellen ovan visar.

Om Valfärd Gävle hade möjlighet att flytta hem ca 10 kunder från andra kommuner som Valfärd Gävle idag köper platser för (om nya platser tillskapas inom Gävle kommun), då skulle till exempel behovet se ut som nedan:

År	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Underskott (-) / överskott (+) av Gruppboestad LSS lägenheter (ca)	-11 LGH	+5 LGH	+9 LGH	+13 LGH	+17 LGH	+15 LGH	+13 LGH	+11 LGH	+9 LGH	+7 LGH	+5 LGH	+3 LGH	+1 LGH

Det är en svårighet för Valfärd Gävle att planera för nya boenden både i egen regi och behovet av antalet köpta platser framgent. Detta har till största del att göra med att en inriktning kring fördelning i % mellan egen regi och köpta platser, behöver tas på politisk nivå i kommunen (konkurrensplan) för att skapa bättre planeringsförutsättningar för alla parter.

3.1.1 Bostad för personkrets 2 LSS, unga med Alzheimers diagnos eller personer med annan hjärnskada

Personkrets 2 omfattar personer med ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter en hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller en kroppslig sjukdom. Som exempel kan unga dementa som drabbats av Alzheimers före fyllda 65 år tillhöra personkrets 2.

Det finns idag ingen särskild gruppboende enligt LSS för denna målgrupp inom Gävle kommun, däremot finns boende för unga dementa på Fleminggatan för personer med beslut enligt SoL, (Omvårdnadsnämnden ansvarar för detta boende.) Det finns en prejudicerande dom på att unga dementa kan ha rätt till insats enligt LSS och några kommuner har gruppboendestäder specifika för denna målgrupp.

Behov

I Gävle kommun finns i nuläget ingen gruppboende riktad mot ovanstående målgrupper. Med boendena riktade mot de speciella målgrupperna, ökar möjligheten att uppnå spetskompetens hos medarbetarna.

3.2 Serviceboendestäder LSS

En serviceboende består av ett antal lägenheter som ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus, här finns också gemensamma sällskapsutrymmen. Serviceboende innebär att kunden bor i egen lägenhet med andrahandskontrakt genom Gävle kommun och har stöd från personal inom närområdet dygnet runt. Mellan 11–14 lägenheter är kopplade till samma boende. Lägenheterna ligger i vanliga hyreshus och hyrs ut omöblerade. Här bor vuxna personer med funktionsnedsättning som utvecklingsstörning, autism, autismsliknande tillstånd samt förvärvad hjärnskada och som beviljats insatsen boende med särskild service enligt LSS § 9 punkt 9 i form av serviceboende. Här får kunden hjälp och stöd i vardagen för att känna trygghet och kunna leva så självständigt som möjligt. LSS-insatsen är avgiftsfri, men kunden betalar alla sina levnadskostnader. Kunden väljer elleverantör och betalar sin hushållsel. Kunden betalar hyran direkt till hyresvärden.

Bestånd

Boenden	2022-09-30	2023-05-01
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	
Gråstensvägen 21	12	
Jarlavägen 7 B	14	
Ladugatan 6 C	15	
Nedre Åkargatan 76 B	14	
Norra Köpmangatan 32 A	12	
Näringsgatan 5 A	14	
Ulvsättersvägen 20	11	
Vinddraget 10 C	11	
Stora Esplanadgatan 27	13	
Pinnmovägen		11
Summa egen regi	116	127
<u>LOU upphandlade lägenheter (köp av plats)</u>		
Köp enstaka platser annan kommun	-	
Summa LOU upphandlade lägenheter	-	

Totalt antal lägenheter

116

Nya eller planerade bostäder

Välfärd Gävle öppnar under första delen av 2023 en ny Servicebostad LSS på Pinnmovägen i Sätra. Det kommer att erbjudas 11 lägenheter (2 rum och kök) samt 1 jurlägenhet.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för servicebostäder LSS grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. Vi har ett behov av välfungerande servicebostäder med tillräckligt med personal för att tillgodose de stora behov som personerna har som flyttar dit.

Nuvarande servicebostadsbehov kommer att täckas med nya boendet som öppnar under 2023, på Pinnmovägen i Sätra. Välfärd Gävle kan på sikt se behov av fler servicebostadsplatser.

3.3 Gruppboende SoL

I ett gruppboende finns det vanligen 5 - 10 lägenheter samlade kring gemensamma sällskapsutrymmen. Här finns personal tillgänglig dygnet runt. En fast personalgrupp täcker hela stödbehovet, inklusive fritids- och kulturella intressen. Gruppboende innebär att kunden bor i egen fullvärdig lägenhet, som hyrs ut omöblerad med andrahandskontrakt genom Gävle kommun. Gruppboende kan beviljas personer som har stort behov av tillsyn och omvårdnad.

Målgruppen är personer med psykisk funktionsnedsättning som har fått beslut om särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL. Enligt beslut i kommunfullmäktige ges insatserna med behandlingskaraktär sedan 1 april 2011 och omvårdnaden är därför avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader. Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras av Gävle kommun i enlighet med kommunens hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2022-09-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Barnstugevägen 6	10
Fleminggatan 13	18
Tredje Tvärgatan 25 C (trapphus)	8
Vallongatan 3	7
Transtråket 54	6
Birkavägen 26	6
Sanatorievägen 18	6
Summa egen regi	61
LOU upphandlade lägenheter (köp av plats)	
Vinbärsvägen 2 (Frösunda, Gävle)	10
Heden omvårdnadscenter (Bollnäs)	9
Inagården Älvkarleö	2
Inagården Tärnsjö	1
Neuropsyk Stenbacka (Humana)	1
Kungsgården (Nytida)	1

Nytida Sunnanåker (Nytida)	2
Summa LOU upphandlade lägenheter	26
Avtal om delat ansvar med annan huvudman	
Hedens Omvårdnadscenter	1

Totalt antal lägenheter **88**

Av de 26 LOU upphandlade lägenheterna, köps 4 lägenheter utanför ramavtal.

Nya eller planerade boenden

Välfärd Gävle planerar att öppna ett nytt Gruppboende SoL i Södra Hemlingby med 6 lägenheter under februari 2024.

Även ytterligare ett nytt boende (Gruppboende LSS eller Gruppboende SoL) med 6 lägenheter (ännu ej beslutad inriktning) planeras i Järvsta till 2025–2026.

Nedan redovisas utvecklingen av köpta platser på gruppboenden SoL under en fyraårsperiod.

LOU upphandlade lägenheter	2019	2020	2021	2022
Vinbärsvägen 2 (Frösunda, Gävle)	-	6	10	10
Heden omvårdnadscenter (Bollnäs)	7	8	9	9
Inagården Älvkarleö	3	4	3	2
Inagården Tärnsjö	1	1	1	1
Neuropsyk Stenbacka (Humana)	1	1	1	1
Kungsgården (Nytida)	3	1	1	1
Sunnanåker (Nytida)	-	-	1	2
Totalt antal lägenheter	15	21	26	26

Beskrivning: Uppgiften för 2020 gäller sista december och 2021 gäller sista augusti och 2022 gäller 30 september.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för gruppboenden SoL grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut

Uppräkning av behov sker med 1 lägenheter per år. Det finns faktorer som kan påverka prognosen. Det kan till exempel ske större förändringar mellan åren i exempelvis utflödet, det vill säga personer som flyttar eller avlider. Behovet av nya boenden påverkas också av i vilken takt externa aktörer bygger nya boenden för målgruppen.

När framtida gruppboenden ska planeras in ser gärna Valfärd Gävle att gruppboendet placeras i lämpliga bostadsområden och bör lokaliseras i olika typer av stadsdelar och med en trygg utemiljö.

För att bemöta specifika behov bör även gruppboenden byggas i lantlig miljö, där det finns möjlighet till sysselsättning. Det är av stor vikt att skapa en trygg anpassad inne- och utemiljö för kunder med behov av till exempel begränsad stimulis eller som har ett beteende som begränsar möjligheten att bo i ett traditionellt gruppboende. Boenden bör också placeras i en miljö som ger förutsättningar för den enskilde att delta aktivt i samhällslivet det vill säga i tillgänglighetsanpassade miljöer såsom asfalterade gångbanor, närhet till allmänna kommunikationer.

Det finns behov av fler gruppboendeplatser (SoL).

Ett gruppboende (SoL) i egen regi planeras till 2023 i Södra Hemlingby.

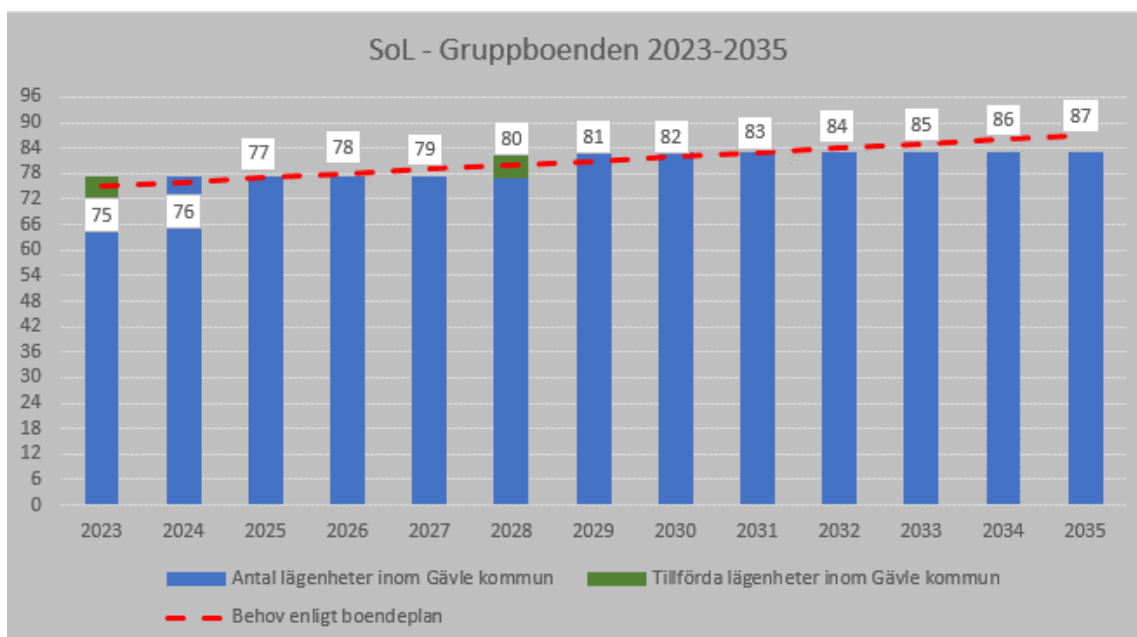
Det finns därutöver idag behov av ytterligare ett nytt gruppboende (SoL) med 6 platser till omkring år 2028–2029. Därefter finns enligt prognosen behov av ytterligare ett till gruppboende om 6 platser 2035.

Diagrammen nedan beskriver tillgången på gruppboenden inom Gävle kommun i förhållande till beräknat behov under perioden 2021–2027 respektive 2023–2035. (LOU upphandlade lägenheter i andra kommuner ingår inte i diagrammen = 26 lgh per den 30 september 2022).

Diagrambeskrivning: Röd streckad linje illustrerar det beräknade behovet under planeringsperioden. Blå staplar illustrerar antalet lägenheter i befintligt bestånd inom kommunen och gröna staplar illustrerar tillförda lägenheter:

- 2023 6 lägenheter i Södra Hemlingby
- 2028-2029 6 lägenheter (demografiskt behov)

3.3.1 Boende för samsjuklighet SoL

Samsjuklighet i form av psykisk ohälsa och beroendeproblematik innebär att en person uppfyller diagnostiska kriterier för flera sjukdomar. Det är sedan länge välkänt att personer med beroende har en förhöjd risk för olika former av psykisk ohälsa. Omvänt så har personer med psykisk ohälsa och psykiatriska diagnoser en ökad risk för beroende. ("Hälsa - Kunskapsguiden")

Personer med samsjuklighet behöver vård och stöd av flera verksamheter inom såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten.²

Boende för samsjuklighet SoL ska vara en stabilitet i själva boendesituationen.

Idag köper Valfärd Gävle platser för behovet.

Behov

Valfärd Gävle behöver skapa ett boende för personer med samsjuklighet. I dagsläget finns inget anpassat boende för denna målgrupp. Målgruppen ökar och det är svårt att tillgodose behovet i befintliga boendeformer. I första hand finns behov av ett gruppboende alternativt serviceboende med 6 lägenheter eller fler. Eftersom det finns ett stort behov av anpassat boende för denna målgrupp kan Valfärd Gävle på sikt behöva fler boenden för denna målgrupp.

² *Behandling vid samsjuklighet - Kunskapsguiden*, <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/missbruk-och-beroende/behandling-och-stodinsatser-vid-missbruk-och-beroende/behandling-vid-samsjuklighet>

3.4 Serviceboenden, SoL

Ett serviceboende består av ett antal lägenheter som ligger samlade i samma hus eller kringliggande hus, här finns också gemensamma sällskapsutrymmen. Serviceboende innebär att kunden bor i egen lägenhet med andrahandskontrakt genom Gävle kommun och har stöd från personal inom närområdet dygnet runt. Mellan 10 - 12 lägenheter är kopplade till samma boende. Lägenheterna ligger i vanliga hyreshus och hyrs ut omöblerade. Här bor vuxna personer med psykisk funktionsnedsättning som har fått beslut om särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL. Här får kunden hjälp och stöd i vardagen för att känna trygghet och kunna leva så självständigt som möjligt. Enligt beslut i kommunfullmäktige ges insatserna med behandlingskaraktär sedan 1 april 2011 och omvårdnaden är därför avgiftsfri, men kund betalar alla sina levnadskostnader.

Hyran (inkl. schablon för hushållsel) faktureras enligt Gävle kommuns hyressättningsmodell.

Bestånd

Boenden	2021-08-31	2022-08-31	2023-01-01
Egen regi	<u>Antal lägenheter</u>	<u>2022-08-31</u>	<u>2023-01-01</u>
Glimmervägen 5	10	8	5
Vendelskatan 2 A	12	13	13
Nygatan 63 C (Lasse skräddare)	-	-	9
Summa egen regi	22	21	27

	2021-08-31	2022-08-31
LOU upphandlade lägenheter (köp av plats)	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Köp enstaka platser annan kommun	2	4
Summa LOU upphandlade lägenheter	2	4
Totalt antal lägenheter	24	25

Nedan redovisas utvecklingen av köpta platser på serviceboenden under en treårsperiod.

LOU upphandlade lägenheter	2020	2021	2022
Hedens Omvårdnadscenter	-	1	3
Kungsgården (Nytida)	-	1	1
Totalt antal lägenheter	-	2	4

Beskrivning: Uppgiften för 2020 gäller för sista december och 2021 och 2022 gäller för sista augusti.

Nya eller planerade boenden

Under vintern 2022 bygger Gavlegårdarna om och renoverar Nygatan 63 C (Lasse skräddare) för att tillskapa ett serviceboende SoL med 9 lägenheter.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för serviceboenden SoL grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatsen som har fattats de senaste åren och hur utflödet sett ut. De renodlade serviceboenden som i dag finns tillgängliga täcker inte befintligt behov. I framtiden ser Valfärd Gävle en ökning av denna boendeform men även en utökning boendestöd med utgångspunkt från det ordinära boendet. Valfärd Gävle planerar att ersätta delar av Glimmervägens serviceboende, med det nya boendet på Nygatan 63 C. Valfärd Gävle kan på sikt se behov av fler serviceboendeplatser. Övergripande behövs planering för att också ha "akuta platser" då externa utförare på kort varsel kan säga upp placeringsavtalen. För framtida boenden är det att föredra om lägenheterna ligger i samma trappuppgång.

3.5 Boende med särskilt stöd och service för barn och unga, LSS

Boendet är till för barn och ungdomar med funktionsnedsättning som tillhör någon av personkretsarna i LSS och som beviljats insatsen bostad med särskild service enligt LSS § 9 punkt 8. Ungdomar (> 18 år) ska få sitt behov tillgodosett genom insatsen till dess att gymnasiestudierna är avslutade och en flytt sker. Insatsen ska tillgodose barnets/ungdomens behov dygnet runt i hemlik miljö när föräldrahemmet inte längre är ett alternativ. Personal finns alltid tillgänglig och ger tillsyn och stöd utifrån önskemål och behov. Den boende har ett eget rum med grundmöblering och på boendet finns det gemensamma sällskapsutrymmen, kök och matplats för gemensam mathållning.

Idag finns ett boende för barn och ungdomar på Norra Prästvägen 12 A och ett på Hövdingavägen 61B.

Bestånd

Boenden	2021-12-31	2022-10-31	2023
<u>Egen regi</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Hövdingavägen 61 B	3	3 används (4 finns att tillgå)	2 används (3-4 finns att tillgå)
Norra Prästvägen 12 A	4	3 används (4-5 finns att tillgå)	3 används (4-5 finns att tillgå)
Domarringen 50	-	-	1
Summa egen regi	7	6	6

<u>Köp av plats utan ramavtal, utanför kommunen</u>	<u>Antal lägenheter</u>	<u>Antal lägenheter</u>
Nytida Autismkontroll, Odlargränd (Barn och ungdomsboende)	1	1
Bollnäs kommun, Höghammar (elevhemsboende)	1	1
Finspång kommun, Björnkullen (korttidsboende)	1	1
Furuboda (korttidsboende)	1	1
Kämpe (elevhem)	1	0
Tidaholm kommun, Rudbecksgymnasiet (elevhemsboende)	0	1
Summa upphandlade lägenheter	5	5

Totalt antal lägenheter

11

Nya eller planerade boenden

Gavlegårdarna planerar att bygga ett nytt välanpassat barn- och ungdomsboende till Valfärd Gävle. Det kommer att bli 4 boenderum med tillhörande egna hygienrum och gemensamma utrymmen i Sättra med inflyttning tidigast 2025–2026. Närheten till särskolan som är belägen i Sättra förkortar även transporttiden för barnen. En särskilt anpassad boendelösning för en ungdom ordnas också under 2022/2023 på Domarringen 50 i Bomhus.

Behov

Beräkningar för det framtida behovet för boende med särskilt stöd och service för barn och unga LSS, grundar sig på antalet biståndsbeslut om insatser som har fattats de senaste åren, hur utflödet sett ut och hur många barn/ungdomar som idag bor hemma eller går i skolan och som kan komma att bli aktuella för insatsen framöver.

Förutom ersättningen av Hövdingavägens barn- och ungdomsboende finns även behov av att utöka med 2-3 platser på eventuellt Domarringen, efter att nuvarande verksamhet i lokalen, har flyttat till nya anpassade lokaler.

Valfärd Gävle vill gärna framöver se möjlighet för målgruppen att kunna flytta, på ett naturligt sätt, till ett nytt boende utefter vad som passar kundens olika livsfaser utifrån intressen, behov och ålder.

3.6 Korttidsvistelse för barn/ungdomar och vuxna LSS

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet, LSS § 9, p.6 Lag (2010:480), ska möjliggöra för anhöriga att kunna få avlastning och rekreation för den enskilde. För personen med funktionsnedsättning ska korttidsvistelsen tillgodose behov av miljöombyte och rekreation samt ge möjlighet till personlig utveckling. Insatsen ska också kunna ses som ett led i att underlätta frigörelseprocessen mellan barn och förälder. Korttidsvistelse bör kunna erbjudas både som en regelbunden insats och som en lösning vid akuta behov.

Bestånd

Boende för korttidsvistelse	2021-11-01	2022-09-30	2022-09-30
<u>Egen regi</u>	<u>Antal inskrivna</u>	<u>Antal inskrivna</u>	<u>Antal dygn</u>
Bäckebo (barn och ungdomar)	23	26	173
Junibacken (barn och ungdomar)	22	22	155
Sätraängen (barn och ungdomar)	9	10	73
Norra Prästvägen 12 B (vuxna)	11	7	620
Totalt	65	65	1021

Behov

Befintliga korttidsboenden täcker dagens behov. Det finns i dagsläget inte behov av ytterligare korttidsboenden för varken barn- och ungdomar eller vuxna enligt LSS. Den nya lagstiftningen (LSS- personlig assistans) skulle på sikt kunna minska behovet av gruppboenden.